

Bilaga 3. Våtmarksnaturtyper i Nacka kommun

Nedan följer en beskrivning av de vanligaste öppna och trädklädda naturtyper som uppfyller kriteriet för våtmark och som förekommer i Nacka kommun.

Indelningen av naturtyper följer följande hierarki:

Naturtypsgrupp - Naturtyp - Undernaturtyp

Sumpskogar, löv- bland- eller barrdominerade

I denna klass återfinns skogar i skogsmark med högt grundvattenstånd och strandskogar längs sjöar och vattendrag. Sumpskogarna kan vara antingen löv- eller barrdominerade och karakteriseras av god vattentillgång under åtminstone delar av året samt god näringsstillgång och hög luftfuktighet vilket gör att fler arter trivs här jämfört med torrare skogsmarker (Naturvårdsverket, 2017).

Sumpskog förekommer normalt endast på tunt torvtäcke. Alluviala skogar räkas inte till sumpskog.

Sumpskogar har hög biologisk mångfald eftersom både arter från skog och våtmark förekommer i dessa miljöer. Minst 112 rödlistade arter är kopplade till sumpskogar, där storsvampar, mossor, kärlväxter och skalbaggar utgör de största grupperna (Naturvårdsverket, 2017). Sumpskogar är ovanliga i Stockholmstrakten då många är utdikade, detta gäller även inom naturreservaten.

Skog och träd, boreal skog- Lövsumpskog (9080)

Undernaturtyper: Alsumpskog/Alkärr, Björksumpskog

Naturtypen förekommer i terrängsvackor med högt grundvattenstånd, i näringsrik miljö. Oftast förekommer kärrtorvbildning och mer eller mindre stillastående vatten och består av fuktiga partier med al, asp, björk och sälg, mosaikartat utspridda. Fältskiktet domineras av vitmossor. Dessa fuktområden är viktiga lokaler för uttorkningskänsliga växt- och djurarter.

Klibbalen är det vanligaste trädslaget men även björk och enstaka gran kan förekomma. Träden står ibland på tydliga rotsocklar, vilket tyder på att sumpskogen har lång kontinuitet på platsen. Socklarna utgör ofta viktiga småbiotoper för smådjur, mossor och lavar. Naturvärdena förhöjs med graden av orördhet och flertalet växt- och djurarter i sumpskogen gynnas av konstanta förhållanden. Många arter är knutna till gamla ihåliga alar som livsmiljö. Död ved är viktigt för vedinsekter och fåglar, t ex hackspettar. En rik lövförna gynnar snäckor och andra smådjur, samt grod- och kräldjur.

Även små sumpskogar utgör mycket värdefulla miljöer för vilt, som älg och rådjur. Fågellivet är ofta rikt och hackspettar, skogssnäppa, och entita är vanliga arter. Även järpe kan förekomma. Många av arterna gynnas av den varierade och artrika markvegetationen.

Skog och träd, boreal skog - Strandskog

Strandskog är en speciell typ av lövsumpskog, som dessutom är ovanlig i Stockholmstrakten.

Klibbalen, som är det dominerade trädslaget i den strandnära sumpskogen, kan leva på mycket våt mark tack vare sin förmåga att bilda rotsocklar. Rotsocklarna utgör artrika småbiotoper.

Skog och träd, boreal skog - Taiga (9010)

Undernaturtyper: Barrsumpskog, Blandsumpskog

Barr- och blandsumpskog med framförallt tall förekommer ofta på näringsfattigare marker än alkärret, samt i utkanten (laggen) av myrar. Liksom lövdominerade sumpskogar är även barrsumpskogar och blandsumpskogar ovanliga i Stockholm då de flesta av dessa miljöer är utdikade. Detta gäller även barrsumpskogarna i reservaten. På näringsfattig mark är ofta odon, skvattram, kråklöver och skogsfräken vanliga. Vitmossor och björnmossa bildar ett tjockt och ofta heltäckande bottenskikt. I övrigt liknande värden som för lövdominerad sumpskog.

Myrar

Myrar är ett samlingsnamn för mosse och kärr. Myrar förekommer på fuktiga lokaler med högt och normalt stillastående vatten. Övergången mellan klasserna sumpskog och trädklädd myr är ofta flytande men myrar har vanligtvis högre grundvattenstånd och glesare trädsikt.

Både skogsklädda och öppna myrar har stor betydelse för den biologiska mångfalden i landskapet då många arter är anpassade till dessa livsmiljöer och i många fall saknar alternativa livsmiljöer (Naturvårdsverket, 2017). För många arter utgör myren livsmiljö under hela livscykeln, medan den för andra endast utgör rastplats eller källa till föda.

Skog och träd, boreal skog - Skogsbeklädd myr (91D0)

Undernaturtyper: Tallmosse, Gran- björkkärr av fattig vitmossetyp, Gran- björkkärr av intermediär typ

Skogsbevuxna myrar utgör ingen homogen grupp utan varierar mycket till utseende både vad gäller träd-, busk- och markvegetation. Gran-, tall- och björkkärr de vanligaste, men även ett visst inslag av al kan förekomma på näringsrikare marker. Jordarten utgörs normalt av ett djupt torvtäcke och aldrig på alluvial mark.

Skogsklädda myrar är ovanliga i Stockholmstrakten då de flesta av dessa miljöer är utdikade, detta gäller även inom naturreservaten. Markväxtligheten på mossar och fattigkärr domineras av olika vitmossor, skvattram, tranbär, tuvull och hjortron.

Myr: Öppna mossar och kärr (7140)

Naturtypen bildas vid högre vattenstånd och består vanligtvis av blötare partier (höljor) och mer upphöjda delar (tuvor och strängar). Markväxtligheten på öppna mossar domineras av olika vitmossor, skvattram, tranbär, tuvull och hjortron.